

Vergaderjaar 2001–2002

27 686

**Wijziging van de Wet
arbeidsongeschiktheidsverzekering
zelfstandigen en enige andere wetten in verband
met de invoering van een
zelfstandigheidsverklaring en de uitsluiting van
de Nationale ombudsman en de
substituut-ombudsmannen van de verzekering
voor de werknemersverzekeringen**

Nr. 25

**AMENDEMENT VAN HET LID HINDRIKS C.S. TER VERVANGING
VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 22¹**

Ontvangen 16 oktober 2001

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

Aan artikel II worden 7 onderdelen toegevoegd, luidende:

C

Aan artikel 81 wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. In afwijking van de vorige leden is de premie verschuldigd door de werknemer indien:

a. voor hem een beschikking geldt als bedoeld in artikel 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen waarin hij met betrekking tot de verrichte soort van werkzaamheden wordt aangemerkt als zelfstandige als bedoeld in artikel 4 van die wet;

b. het de werkgever niet redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat de werknemer tot hem in een privaatrechtelijke dienstbetrekking staat.

D

Aan artikel 83 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Indien artikel 81, vijfde lid, van toepassing is, is, in afwijking van het eerste lid, de werknemer gehouden de verschuldigde premie aan het Landelijk instituut sociale verzekeringen te betalen.

E

In artikel 97b wordt, onder vernummering van het tweede tot en met tiende lid tot derde tot en met elfde lid, een lid ingevoegd, luidende:

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder uitkering niet verstaan de uitkering aan een persoon:

a. voor wie een beschikking geldt als bedoeld in artikel 4a van de Wet

¹ Vervanging i.v.m. wijziging in de onder-tekening.

arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen waarin hij met betrekking tot de, in de in het eerste lid bedoelde dienstbetrekking, verrichte soort van werkzaamheden, wordt aangemerkt als zelfstandige als bedoeld in artikel 4 van die wet;

b. waarvan het de overheidswerkgever niet redelijkerwijs duidelijk kon zijn dat deze tot hem in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking stond.

F

Aan artikel 97c, eerste lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: De premie is evenwel verschuldigd door de overheidswerknemer en wordt door hem betaald indien voor hem een beschikking geldt als bedoeld in artikel 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen waarin hij met betrekking tot de verrichte soort van werkzaamheden wordt aangemerkt als zelfstandige als bedoeld in artikel 4 van die wet, en het de overheidswerkgever niet redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat deze tot hem in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking staat.

G

Artikel 97d wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «overheidswerknemer» ingevoegd: , met uitzondering van de overheidswerknemer, bedoeld in het vierde lid,.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Over het loon van de overheidswerknemer, bedoeld in artikel 97c, eerste lid, wordt premie geheven overeenkomstig de artikelen 81, derde en vijfde lid, 83, derde lid, 84 en 86.

H

In artikel 97e, onderdeel c, wordt «artikel 97d, tweede lid» vervangen door: artikel 97d, tweede en vierde lid.

I

Na artikel 127a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 127b

1. Indien voor degene, die door het Landelijk instituut sociale verzekeringen als werknemer als bedoeld in artikel 3, eerste lid, wordt aangemerkt, ten tijde van het bestaan van de arbeidsverhouding een beschikking geldt als bedoeld in artikel 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen waarin hij met betrekking tot de verrichte soort van werkzaamheden wordt aangemerkt als zelfstandige als bedoeld in artikel 4 van die wet, dient, indien de belanghebbende zich in rechte op die beschikking beroept, het Landelijk instituut sociale verzekeringen te bewijzen dat betrokkene in privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking staat.

2. Indien degene, die door het Landelijk instituut sociale verzekeringen wordt aangemerkt als werkgever van de werknemer, bedoeld in het eerste lid, zich in verband met de toepassing van hoofdstuk VII in rechte erop beroept, dat het hem ten tijde van het bestaan van de dienstbetrekking niet redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat deze tot hem in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking staat, dient het Landelijk

instituut sociale verzekeringen te bewijzen dat dat hem ten tijde van het bestaan van de dienstbetrekking wel redelijkerwijs duidelijk kan zijn.

II

Aan artikel III worden 6 onderdelen toegevoegd, luidende:

C

Aan artikel 75a, derde lid, wordt een zinsnede toegevoegd, luidende: , of indien de arbeidsongeschiktheidsuitkering wordt toegekend aan een werknemer, voor wie een beschikking geldt als bedoeld in artikel 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen waarin hij met betrekking tot de in de dienstbetrekking tot de eigenrisicodragers verrichte soort van werkzaamheden wordt aangemerkt als zelfstandige als bedoeld in artikel 4 van die wet, en het de eigenrisicodragers niet redelijkerwijs duidelijk kon zijn dat deze tot hem in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking stond.

D

Aan artikel 75c wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. In afwijking van de vorige leden is over het loon van de werknemer van de eigenrisicodragers, op wie artikel 76a, tweede lid, van toepassing is, de gedifferentieerde premie, bedoeld in artikel 78, eerste lid, verschuldigd.

E

Artikel 76 a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. In afwijking van het eerste lid is de premie verschuldigd door de werknemer indien:

a. voor hem een beschikking geldt als bedoeld in artikel 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen waarin hij met betrekking tot de verrichte soort van werkzaamheden wordt aangemerkt als zelfstandige als bedoeld in artikel 4 van die wet;

b. het de werkgever niet redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat de werknemer tot hem in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking staat.

F

Aan artikel 76b wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Indien artikel 76a, tweede lid, van toepassing is, betaalt, in afwijking van het eerste lid, de werknemer de basispremie en de gedifferentieerde premie aan het Landelijk instituut sociale verzekeringen.

G

In artikel 78 wordt, onder vernumming van het negende en tiende lid tot tiende en elfde lid, een lid ingevoegd, luidende:

9. In afwijking van het eerste lid wordt over het loon van de werknemer van de eigenrisicodragers, op wie artikel 76a, tweede lid, van toepassing is, de gedifferentieerde premie vastgesteld op het percentage, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a.

H

Na artikel 87f wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 87g

1. Indien voor degene, die door het Landelijk instituut sociale verzekeringen als werknemer als bedoeld in artikel 3, eerste lid, wordt aangemerkt, ten tijde van het bestaan van de arbeidsverhouding een beschikking geldt als bedoeld in artikel 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen waarin hij met betrekking tot de verrichte soort van werkzaamheden wordt aangemerkt als zelfstandige als bedoeld in artikel 4 van die wet, dient, indien de belanghebbende zich in rechte op die beschikking beroept, het Landelijk instituut sociale verzekeringen te bewijzen dat betrokkene in privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking staat.

2. Indien degene, die door het Landelijk instituut sociale verzekeringen wordt aangemerkt als werkgever van de werknemer, bedoeld in het eerste lid, zich in verband met de toepassing van hoofdstuk IIIA of hoofdstuk IV in rechte erop beroept, dat het hem ten tijde van het bestaan van de dienstbetrekking niet redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat deze tot hem in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking staat, dient het Landelijk instituut sociale verzekeringen te bewijzen dat dat hem ten tijde van het bestaan van de dienstbetrekking wel redelijkerwijs duidelijk kan zijn.

III

Aan artikel IV wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

C

Artikel 73a komt te luiden:

Artikel 73a

Indien voor degene, die door het Landelijk instituut sociale verzekeringen als werknemer als bedoeld in artikel 3, eerste lid, wordt aangemerkt, ten tijde van het bestaan van de arbeidsverhouding een beschikking geldt als bedoeld in artikel 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen waarin hij met betrekking tot de verrichte soort van werkzaamheden wordt aangemerkt als zelfstandige als bedoeld in artikel 4 van die wet, dient, indien de belanghebbende zich in rechte op die beschikking beroept, het Landelijk instituut sociale verzekeringen te bewijzen dat betrokkene in privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking staat.

IV

Artikel IVa wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «artikel I» vervangen door: de artikelen I, II, onderdelen D en I, III, onderdelen F en H, en IV, onderdeel C.

2. In het tweede lid wordt «artikel 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen» vervangen door: de artikelen 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen, 83, derde lid, en 127b van de Werkloosheidswet, 76b en 87g van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en artikel 73a van de Ziektewet.

Na artikel IVa wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel IV0. Wijziging Coördinatiewet sociale verzekering

Artikel 3c van de Coördinatiewet sociale verzekering komt te luiden:

Artikel 3c

Voor de toepassing van de artikelen 11, 12, derde lid, 12a, 12b, derde lid, 12d, eerste lid, 14, 15 en 15a, wordt onder werkgever mede verstaan de werknemer, bedoeld in artikel 81, vijfde lid, of artikel 97c, eerste lid, laatste volzin, van de Werkloosheidswet, en artikel 76a, tweede lid, van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Toelichting

Op grond van het wetsvoorstel bestaat nog immer geen zekerheid voor opdrachtgevers dat zij geen premies werknemersverzekeringen verschuldigd zijn in geval van een opdracht aan een persoon voor wie een beschikking geldt als bedoeld in artikel 4a van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen waarin hij wordt aangemerkt als zelfstandige als bedoeld in artikel 4 van die wet (zelfstandigheidsverklaring). Verzekeringsplicht op grond van een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking wordt immers niet uitgesloten door die zelfstandigheidsverklaring.

In de toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel (onderdelen 2 en 3) komt naar voren dat een opdrachtgever ondanks de aanwezigheid van een zgn. zelfstandigheidsverklaring altijd moet toetsen of sprake is van een civiele dienstbetrekking. Is deze er, dan geldt de zelfstandigheidsverklaring niet en moet hij overgaan tot inhouding en afdracht van premies werknemersverzekeringen. Dit leidt er toe dat de doelstelling van dit wetsvoorstel, nl. het bieden van meer rechtszekerheid, naar het oordeel van de indieners van dit amendement, niet voldoende gerealiseerd wordt.

Het moge de bewindslieden bekend zijn dat de uitvoeringsinstellingen praktisch elke arbeidsrelatie primair wensen te kwalificeren als een civiele dienstbetrekking.

Wij gaan er echter vanuit dat de toetsing voorafgaande aan de verstrekking van de zelfstandigheidsverklaring grondig en zorgvuldig is en daarom de houder van deze verklaring in beginsel geen civiele dienstbetrekkingen zal aangaan. Opdrachtgevers van houders van de zelfstandigheidsverklaring dienen dan ook op basis van deze zelfstandigheidsverklaring te kunnen uitgaan van vrijwaring van de plicht tot inhouding en afdracht van premies werknemersverzekeringen.

Wij zijn met de Staatssecretaris van mening dat het mogelijk moet zijn voor de houder van een zelfstandigheidsverklaring om arbeid te verrichten op basis van een arbeidsovereenkomst (het hybride ondernemerschap) waar de plicht tot inhouding en afdracht van de premies werknemersverzekeringen berust bij de opdrachtgever, maar slechts als dit redelijkerwijs duidelijk kan zijn voor de beoogde werkgever.

Er kunnen zich situaties voordoen waar aantoonbaar sprake is van een publieke of private arbeidsovereenkomst. Indien het Lisv het bewijs daarvoor kan leveren dient dat achteraf te leiden tot het innen van premies bij de zelfstandige indien het de werkgever niet redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat deze tot hem in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking staat. Het amendement voorziet erin dat de zelfstandige daar zelf voor aansprakelijk is. Indien het de werkgever ten tijde van het bestaan van de privaatrechtelijke of publiekrechtelijke

dienstbetrekking wel redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat sprake is van een dergelijke dienstbetrekking – waarvoor de bewijslast berust bij het Lisv – dienen de premies bij hem te worden geïnd.

Hindriks
Stroeken
Harrewijn
Wilders
Van Walsem